

- динамика". Като цяло, особено пък откъм реализацията им сред ромите, трудово-професионалните изяви на хората допускат далеч по-голяма статичност отколкото същите в обществено-професионалния и културно-просветния живот, където социалният динамизъм е нещо присъщо и неотменно, и дори главно характеризиращо тези изяви на лидерско равнище. В този смисъл критериите за лидерство, особено в обществено-политическия живот, който тук е обект-предмет на изследване, са далеч по-изменчиви и отговорни, и в същото време почти непознати на ромската маса.

По-конкретно, в сферата на обществено-политическия живот извоюването, съхраняването и отстояването на лидерско място и престиж са много по-трудни, а твърде често и съпроводени с остра борба, болезнени реакции и драматични преживявания. Но точно в тази сфера най-ярко се очертава и специфичната социо-културна физиономия на стремящия се към лидерска самоизява циганин, поради което тя представлява особен изследователски интерес за циганолога. Затова и с оглед на конкретния обект-предмет на моето изследване тук, аз ще акцентирам по-нататък предимно на чертите на лидерството сред циганите в сферата на обществено-политическия им живот и изяви.

Втората особеност на обществено-политическото лидерство сред циганите засяга проблема за **дистанцията в равнището на културата**. Става дума за това, че като цяло циганските обществено-политически лидери са явно по-неопитни, по-непълноценно подготвени (информационно, психически, организационно и т. н.) от лидерите на другите етнически общности и групи в страната. Тъкмо и поради това те са подложени на по-сложна система на оценяване и признаване. Едно е, когато ромите съпоставят своите обществено-политически лидери сами по себе си, едни спрямо други. Съвсем друго е, когато те ги съпоставят с обществено-политическите лидери на останалото население в страната.

Разбира се, сега функциониращото равнище на политическа подготвеност и култура на циганските обществено-политически лидери не е продукт на генетическата определеност на реализационните възможности на циганите. То е относително пряко следствие на историческата орис и соци-